zolang hierbij maar geen onderscheid wordt gemaakt tussen eigen onderdanen en die van de andere Lid-Staten.

Hieruit volgt, dat wanneer een nationale wettelijke regeling onder bepaalde omstandigheden aan de aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid of een bijzondere tak daarvan de voorwaarde verbindt, dat de betrokkene voordien bij het nationale stelsel van sociale zekerheid aangesloten is geweest, verordening nr. 1408/71 de Lid-Staten niet verplicht, in een andere Lid-Staat vervulde verzekeringstijdvakken gelijk te stellen met die welke voordien op het eigen grondgebied zouden zijn vervuld.

In zaak 110/79,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van de National Insurance Commissioner, te Londen, in het aldaar aanhangig geding tussen

UNA COONAN

en

INSURANCE OFFICER,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap (PB L 257 van 1968, blz. 2) en van enkele bepalingen van verordening nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PB L 149 van 1971, blz. 2), met name de artikelen 18 en 46,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

samengesteld als volgt: H. Kutscher, president, J. Mertens de Wilmars en Mackenzie Stuart, rechters,

advocaat-generaal: H. Mayras
griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

De feiten

De verwijzingsbeschikking en de krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG ingediende schriftelijke opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:

I — Feiten en procesverloop

1. Verzoekster in het hoofdgeding, Una Coonan, een Ierse van nationaliteit, bereikte op 30 april 1971 de 60-jarige leeftijd. Op 17 maart 1973 vestigde zij zich in Groot-Brittannië. Daarvoor woonde zij in Ierland, waar zij van 1963 tot en met 1972 regelmatig premies had betaald in het kader van de Ierse Social Welfare Acts. Toen zij zich in Groot-Brittannië vestigde, had zij de Ierse pensioengerechtigde leeftijd (65 jaar) nog niet bereikt maar de Britse (60 jaar) reeds overschreden. In Groot-Brittannië was zij als loontrekkende aangesloten bij het nationale verzekeringsstelsel en betaalde zijn in 1973, 1974 en 1975, telkens als haar inkomen het daarvoor gestelde minimum overschreed, de volledige premie.

2. Op 14 november 1975 vroeg zij ziekengeld aan. Dit verzoek werd echter door de Insurance Officer en vervolgens door het plaatselijke tribunal afgewezen. Volgens de verwijzende rechter, de National Insurance Commissioner, was deze afwijzing gebaseerd op de omstandigheid dat betrokkene, ouder dan 60 jaar, niet voldeed aan de voorwaarden voor toekenning van ziekengeld aan een vrouw van haar leeftijd, te weten dat zij, als zij daartoe een verzoek had ingediend, aanspraak had kunnen maken op een ouderdomspensioen van categorie A uit hoofde van haar eigen verzekering (Section 14, lid 2, van de Social Security Act 1975). Om op een dergelijk pensioen aanspraak te kunnen maken, had zij moeten voldoen aan de voorwaarden waarnaar wordt verwezen in section 28, lid 1, sub b, van de Social Security Act 1975 en die zijn neergelegd in Schedule 3, deel I, paragraaf 5, bij deze wet. Dit betekent dat zij gedurende bepaalde tijd premie had moeten betalen of dat haar althans fictieve premies hadden moeten zijn toegekend. Het plaatselijke tribunal oordeelde, dat zij weliswaar voor de periode dat zij in Groot-Brittannië had gewoond, dat wil zeggen van 1973 tot 1975, dergelijke premies had betaald dan wel toegerekend had gekregen, maar dat met de betaling van deze premies geen rekening mocht worden gehouden, omdat haar aansluiting bij het nationale *ziekteverzekeringsstelsel* als zodanig onwettig was.

3. Verzoekster ging van deze beslissing in beroep bij de National Insurance Commissioner. Bij beschikking van 10 juli 1979 verklaarde deze, dat de — niet betwiste — omstandigheid dat betrokkene gedurende het litigieuze tijdvak regelmatig verzekerd was geweest tegen *arbeidsongevallen*, haar om bovengenoemde redenen nog niet het recht op ziekengeld gaf. De National Insurance Commissioner was echter van mening dat in deze procedure vragen van uitleg-

ging van gemeenschapsrecht aan de orde kwamen en dat er redenen waren het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vragen voor te leggen:

„1. Is een werknemer, die onderdaan is van een Lid-Staat, in casu de Republiek Ierland, waar hij de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt en waar hij sociale verzekeringspremies heeft betaald voor ziekte- en andere uitkeringen, gerechtigd bij zijn indiensttreding als werknemer in loondienst in een andere Lid-Staat, in casu het Verenigd Koninkrijk, waar hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft overschreden, aldaar dezelfde volledige sociale verzekeringspremies voor ziekte- en andere uitkeringen te betalen als een onderdaan van deze andere Lid-Staat, die daar woonachtig is en daar vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is gaan werken, volledige verzekeringspremies heeft betaald en met de betaling daarvan na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is doorgegaan, hetzij krachtens

a) artikel 7, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1612/68, of

b) artikel 3 van verordening (EEG) nr. 1408/71, of

c) enige andere bepaling van het gemeenschapsrecht?

2. Is een werknemer die onder de werking van het nationale verzekeringsstelsel van een Lid-Staat (in casu het Verenigd Koninkrijk) valt, die de volledige verzekeringspremies betaalt aan het bevoegde orgaan van die Lid-Staat, te weten het Department of Health and Social Security te Londen, en die op het tijdstip waarop hij om de betrokken prestaties (uitkeringen wegens ziekte) verzoekt, als verzekerde bij dat orgaan staat ingeschreven, bij dat orgaan aangesloten in de zin van artikel 1, sub o, (i), van verordening (EEG) nr. 1408/71, met het oog op

a) artikel 18 van die verordening of

b) artikel 46 van die verordening,

ondanks de omstandigheid dat de betaling van genoemde premies en bedoelde inschrijving abusievelijk zijn geschied?

3. Moet een werknemer die bij het bevoegde orgaan van een Lid-Staat, namelijk het Department of Health and Social Security, te Londen, enkel voor arbeidsongevallen is verzekerd, worden beschouwd als aangesloten bij dat orgaan in de zin van artikel 1, sub o, (i), van genoemde verordening, met het oog op

a) voornoemd artikel 18 of

b) voornoemd artikel 46?

4. Is voornoemd artikel 18 van toepassing op de verkrijging, het behoud of het herstel van het recht op ziekte-uitkering in een Lid-Staat, te weten het Verenigd Koninkrijk, waar de berekening van het bedrag van de ziekte-uitkering afhangt van de berekening van een theoretisch bedrag van het ouderdomspensioen?

5. Is voornoemd artikel 46, lid 2, van toepassing in gevallen waarin de berekening volgens artikel 46, lid 1, op nul uitkomt?

6. Kunnen genoemde artikelen 18 en 46 tezamen worden toegepast, indien een aanvraag om ziekte-uitkeringen in een Lid-Staat afhangt van de berekening van een theoretisch bedrag van het ouderdomspensioen?

7. In geval van een bevestigend antwoord op de vragen 4 en 6, heeft verzoekster dan recht op het hoogste van beide bedragen?"

4. De gemeenschapsrechtelijke bepalingen waarnaar in deze vragen wordt verwezen, kunnen worden samengevat als volgt:

a) Artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1612/68 bepaalt dat een werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat, op het grondgebied van de andere Lid-Staten „dezelfde sociale en fiscale voordelen als de nationale werknemers" geniet.

b) Artikel 3 van verordening nr. 1408/71 schrijft voor dat personen die op het grondgebied van een van de Lid-Staten wonen en op wie de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, ten aanzien van de rechten en verplichtingen die „uit de wetgeving van elke Lid-Staat" voortvloeien, gelijk moeten worden behandeld als de onderdanen van die Lid-Staat.

c) Artikel 18, lid 1, van verordening nr. 1408/71 bepaalt dat „het bevoegde orgaan van een Lid-Staat waarvan de wettelijke regeling het verkrijgen, het behoud of het herstel van het recht op prestaties (van de ziekte- en moederschapsverzekering) afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, arbeid of wonen . . . voor zover nodig rekening [houdt] met de krachtens de wettelijke regeling van elke andere Lid-Staat vervulde tijdvakken van verzekering, arbeid of wonen, alsof deze tijdvakken krachtens de door dat orgaan toegepaste wettelijke regeling waren vervuld."

d) Artikel 46 van deze verordening regelt de vaststelling van de uitkeringen van de ouderdoms- en overlijdensverzekering. Artikel 46, lid 1, behandelt het geval dat de werknemer aan de voorwaarden voor de verkrijging van een recht op uitkering voldoet zonder dat artikel 45 — betreffende de optelling van kwalificatietijdvakken — behoeft te worden toegepast, terwijl lid 2 betrekking heeft op het geval waarin hij een beroep moet doen op artikel 45.

De verwijzingsbeschikking is op 16 juli 1979 ingekomen bij de griffie van het Hof.

Op 8 september 1979 is verzoekster overleden. Per brief van 10 oktober 1979 heeft de National Insurance Commissioner het Hof meegedeeld, dat hij een beslissing over de gestelde vragen nog steeds noodzakelijk acht.

Krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG zijn schriftelijke opmerkingen gemaakt door verweerder in het hoofdgeding, te deze vertegenwoordigd door G. S. Kerrigan, Senior Legal Assistent, Sollicitor's Office, Department of Health and Social Security en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te deze vertegenwoordigd door J. Forman, lid van haar juridische dienst, als gemachtigde.

Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Bij beschikking van 21 november 1979 heeft het Hof overeenkomstig artikel 95 van het Reglement voor de procesvoering besloten de onderhavige zaak naar de Derde kamer te verwijzen.

II — Schriftelijke opmerkingen, ingediend krachtens artikel 20 van 's Hofs Statuut-EEG

A — Opmerkingen van verweerder in het hoofdgeding (Insurance Officer)

De Insurance Officer haalt allereerst naar voren, dat hij voor de National Insurance Commissioner primair heeft betoogd dat het bevoegde orgaan in de zin van artikel 1, sub o, van verordening nr. 1408/71 niet dat van het Verenigd Koninkrijk is, daar verzoekster in het hoofdgeding niet was verzekerd uit hoofde van de Britse wettelijke regeling, en, subsidiair, dat geen van de bepalingen van verordening nr. 1408/71 ruimte biedt voor verzoeksters stelling, dat zij voldeed aan de voorwaarden waarvan het nationale recht de uitkering van ziekengeld afhankelijk stelt.

Vervolgens wijst hij erop, dat deze zaak problemen aan de orde stelt over het verzekerd zijn en het daarmee samenhangende recht om premies te betalen die recht geven op prestaties. Daar de beslissingsbevoegdheid op deze gebieden krachtens de nationale wetgeving aan de „Secretary of State" is voorbehouden, uit de Insurance Officer met zoveel woorden zijn twijfels over de relevantie van de vragen 1, 2 en 3, voor wat betreft de problemen, die door de nationale rechter moeten worden aangepakt.

De eerste vraag heeft vooral ten doel vast te stellen of het gemeenschapsrecht tot de conclusie leidt, dat een werknemer die overeenkomstig de wettelijke regeling van een Lid-Staat premie heeft betaald maar die in een tweede Lid-Staat niet of niet meer verzekerbaar is op grond van de wettelijke regeling van deze tweede staat, niettemin in laatstgenoemde staat, voor de beoordeling van de voorwaarden waarvan deze wetgeving het recht om premie te betalen afhankelijk stelt, moet worden geacht de hoedanigheid van verzekerde te hebben vanaf het moment dat hij daar werkt.

Deze vraag moet volgens de Insurance Officer ontkennend worden beantwoord. Hij stelt in de eerste plaats, dat het beweerde recht niet kan worden gebaseerd op artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1612/68. Deze bepaling heeft geen betrekking op prestaties van sociale zekerheid, want dat zijn geen „sociale voordelen" in de zin van genoemd artikel 7.

De gemeenschapsrechtelijke bepaling die op het onderwerp van de eerste vraag — betreffende sociale zekerheid — van toepassing is, is veeleer artikel 3 van verordening nr. 1408/71, dat op het gebied van de sociale zekerheid het in artikel 7 EEG-Verdrag bedoelde fundamentele discriminatieverbod op grond van de nationaliteit tot uitdrukking brengt. Daarom dient te worden nagegaan, of artikel 3 een Lid-Staat verplicht, een werknemer die onder het stelsel van een andere Lid-Staat verzekerd is geweest, te behandelen als ware hij verzekerd geweest uit hoofde van zijn eigen wettelijke regeling.

Evenals de gehele verordening nr. 1408/71, moet artikel 3 worden uitgelegd in het kader en binnen de grenzen van artikel 51 EEG-Verdrag. Laatstge-

noemd artikel heeft betrekking op de optelling van de in verschillende Lid-Staten volbrachte verzekeringstijdvakken, met het oog op zowel het verkrijgen en het behoud van het recht op uitkering als de berekening van uitkeringen; het heeft echter geen betrekking op vragen betreffende het verzekerd zijn of het recht om premie te betalen; deze vragen worden uitsluitend door het nationale recht beheerst. Dit is ook precies het doel van artikel 13, lid 2, van verordening nr. 1408/71, bepalende dat op een werknemer de wetgeving van het land waar hij werkt van toepassing is. De vraag of een persoon uit hoofde van de wettelijke regeling van een Lid-Staat verzekerd is of kan zijn, moet dan ook overeenkomstig die wettelijke regeling worden beantwoord.

Behoudens andersluidende gemeenschapsrechtelijke bepalingen, brengt voorts geen territorialiteitsbeginsel voor de Lid-Staten de verplichting mee, feiten die in een andere Lid-Staat plaatsvinden gelijk te stellen met die welke op hun eigen grondgebied plaatsvinden (arrest van 28 juni 1978, zaak 1/78, Kenny, Jurispr. 1978, blz. 1489 en arrest van 9 juli 1975, zaak 20/75, d'Amico, Jurispr. 1975, blz. 891). Indien de wettelijke regeling van een Lid-Staat het recht om zich na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd bij een verzekeringsstelsel aan te sluiten en daarvoor premie te betalen, afhankelijk stelt van de voorwaarde dat men vóór het bereiken van die leeftijd in die staat de hoedanigheid van verzekerde heeft bezeten, kan deze voorwaarde niet worden geacht te zijn vervuld door het bezit van de hoedanigheid van verzekerde in een andere Lid-Staat, op grond van de wettelijke regeling van die Staat. Er is hier in het geheel geen sprake van discriminatie, want deze nationale wettelijke bepalingen gelden eveneens voor onderdanen van het Verenigd Koninkrijk. Daarom dient het Hof op de eerste vraag te antwoorden, dat artikel 3 van verordening nr. 1408/71 een werknemer die de pensioengerechtigde leeftijd heeft overschreden, niet het recht geeft in een Lid-Staat premie te betalen, indien niet is voldaan aan de bij de wettelijke regeling van die staat gestelde voorwaarden.

De tweede vraag heeft volgens de Insurance Officer betrekking op een kwestie van nationaal recht. Het Hof is volgens hem in het kader van een procedure krachtens artikel 177 EEG-Verdrag niet bevoegd, het nationale recht van een Lid-Staat te interpreteren of zich uit te spreken over de toepassing daarvan in verband met het gemeenschapsrecht.

Met betrekking tot de derde vraag stelt hij, dat luidens artikel 1, sub o, (i), van verordening nr. 1408/71 onder „bevoegd orgaan" het orgaan wordt verstaan, waarbij de betrokkene is aangesloten op het tijdstip waarop hij om prestaties verzoekt. In de context van de artikelen 18 en 46 van deze verordening, is het „bevoegde orgaan" noodzakelijkerwijs het orgaan waarbij de betrokkene met het oog op de in beide artikelen bedoelde prestaties, dat wil zeggen prestaties bij ziekte en moederschap (artikel 18) respectievelijk bij ouderom en overlijden (artikel 46), is verzekerd. De Insurance Officer beroept zich eveneens op de door advocaat-generaal Warner in diens conclusie in zaak 103/75 (Aulich, Jurispr. 1976, blz. 709) geuite mening, dat „wanneer de bepalingen dier hoofdstukken het begrip ‚verstrekkingen' (‚benefits') bezigen, zij hiermede zien op uitkeringen telkens in verband met het in de aanhef van het bewuste hoofdstuk aangeduide risico gedaan." Bovendien heeft volgens de aan verordening nr. 1408/71 ten grondslag liggende filosofie iemand

bij kort lopende uitkeringen op basis van eigen bijdragen slechts dan uit hoofde van de wettelijke regeling van een Lid-Staat aanspraak op een bepaalde prestatie, indien hij in die staat voor die prestatie premie heeft betaald. Derhalve moet de derde vraag ontkennend worden beantwoord.

Met betrekking tot de 4e, 5e, 6e en 7e vraag merkt de Insurance Officer op dat artikel 18 (ziekte en moederschap) van verordening nr. 1408/71 geen toepassing dient te vinden wanneer het recht op ziekte-uitkeringen in een Lid-Staat niet afhangt van de vervulling van voorwaarden betreffende premiebetaling, maar is afgeleid van een recht op ouderdomspensioen. In dat geval zijn de artikelen 45 en 46 (ouderdomspensioenen) de relevante toepasselijke bepalingen, zelfs met betrekking tot ziekte-uitkeringen.

Artikel 46 en met name lid 2 — de enige bepaling die in casu in aanmerking kan komen — regelt slechts de vaststelling van het bedrag van de door iedere Lid-Staat te betalen uitkering. Het recht op uitkering zelf wordt in artikel 45 geregeld. In de zaak die de aanleiding vormde tot het hoofdgeding, kan op deze bepaling echter geen beroep worden gedaan: verzoekster is niet onderworpen geweest aan de wettelijke regeling van twee of meer Lid-Staten, zodat hoofdstuk 3 van verordening nr. 1408/71 niet op haar van toepassing is.

De Insurance Officer stelt voor de 4e en 6e vraag ontkennend en de 5e vraag bevestigend te beantwoorden. Een antwoord op de 7e vraag is dan niet nodig.

B — Opmerkingen van de Commissie

Volgens de Commissie beperkt verordening nr. 1408/71 zich tot een coördinatie van de verschillende sociale zekerheidsregelingen van de Lid-Staten; zij harmoniseert deze niet. De nationale regelingen blijven dus in elke Lid-Staat van toepassing, met dien verstande eventueel dat de beginselen van gemeenschapsrecht, zoals het beginsel van gelijke behandeling (artikel 7 EEG-Verdrag en artikel 3, lid 1, van verordening nr. 1408/71) de verplichting tot optelling van verzekeringstijdvakken en de verplichting de uitvoer van prestaties toe te staan (artikel 51 EEG-Verdrag en de desbetreffende bepalingen van verordening nr. 1408/71) in acht moeten worden genomen.

De eerste vraag die moet worden opgelost is deze, of verzoekster in het hoofdgeding (Coonan) voor de toepassing van de gemeenschapswetgeving op het stuk van de sociale zekerheid de hoedanigheid van werknemer had. Gezien artikel 13 van verordening nr. 1408/71 dient voor de toepassing van deze verordening op dit geval in de eerste plaats te worden gekeken naar de daarin in artikel 1, sub a, ii, gegeven definitie van werknemer, zoals aangevuld in haar bijlage V, sub I, onder 1, en gewijzigd bij artikel 3, lid 2, a, van verordening nr. 1517/79 van de Raad van 16 juli 1979 (PB L 185 van 1979, blz. 1). Daar echter volgens section 6, paragraaf 1, sub b, van de Social Security Act 1975 geen enkele werknemerspremie van klasse 1 (primary Class 1 contribution) had kunnen worden gevorderd van iemand in de positie van verzoekster in het hoofdgeding, had zij niet verplicht verzekerd kunnen zijn krachtens het ziekteverzekeringsstelsel en met name niet voor geldelijke uitkeringen. Maar naar het schijnt heeft verzoekster op grond van de National Insurance (Industrial Injuries) Act 1965 pre-

mie kunnen en moeten betalen voor een arbeidsongevallenverzekering en is zij voor deze categorie prestaties verzekerd geweest (Social Security Act 1975, section 2, lid 1, sub a, en section 50, lid 1). Gezien deze omstandigheden kan men zich afvragen of zij voor het betrokken tijdvak, met het oog op de toepassing van artikel 1, sub a, i, van verordening nr. 1408/71 wat de arbeidsongevallenuitkeringen betreft, niet als „werknemer" moet worden behandeld en of deze omstandigheid niet meebrengt dat zij voor de toepassing van de bepalingen van deze verordening betreffende ziekte-uitkeringen dezelfde hoedanigheid bezit. Het gaat dus om de vraag, of het begrip „werknemer" in elk afzonderlijk geval uitsluitend voor de desbetreffende categorie prestaties is gebruikt, of dat hij die voor één categorie prestaties „werknemer" is, dit automatisch voor alle andere categorieën is.

Volgens de Commissie hoeft deze vraag niet te worden beantwoord, daar verordening nr. 1408/71 een Lid-Staat niet verplicht, de onderdanen van andere Lid-Staten te verzekeren onder omstandigheden waaronder voor zijn eigen onderdanen uit hoofde van hun nationale wettelijke regeling geen enkel recht op verzekering bestaat. Artikel 3 van verordening nr. 1408/71 noch artikel 7, lid 2, van verordening nr. 1612/68 of enige andere gemeenschapsrechtelijke bepaling kan enige invloed hebben op deze situatie, daar geen van deze bepalingen rechten uit hoofde van de nationale wettelijke regeling doen ontstaan, die niet reeds voor de onderdanen van de desbetreffende Lid-Staat bestaan (vgl. arrest van 12 juli 1979, zaak 266/78, Brunori, Jurispr. 1979, blz. 2705). Voor de toepassing van het gemeenschapsrecht is de omstandigheid dat een fout is gemaakt bij de toepassing van het nationale recht — wat in casu schijnt te zijn gebeurd toen betrokkene werd toegestaan premie te betalen voor het „National Insurance Scheme" — niet van invloed.

Met het in artikel 18, lid 1, van verordening nr. 1408/71 genoemde begrip „prestaties" kan volgens de Commissie slechts gedoeld zijn op prestaties bij ziekte en moederschap, daar dit artikel alleen op die prestaties betrekking heeft. Ook brengt zij naar voren dat de in casu relevante Britse wetgeving voor personen in de positie van verzoekster in het hoofdgeding, de verkrijging van het recht op ziekte-uitkeringen niet afhankelijk stelt van de vervulling van tijdvakken van verzekering, wonen of arbeid. Zij stelt de verkrijging van het recht op ziekte-uitkeringen afhankelijk van het bestaan van een recht op ouderdomspensioen van categorie A uit hoofde van artikel 28 van de Social Security Act 1975. Hieruit volgt dat artikel 18 voor de oplossing van het hoofdgeding niet van belang is.

Met betrekking tot artikel 45, lid 1, van verordening nr. 1408/71 betreffende de optelling van kwalificatietijdvakken op het gebied van de ouderdomsverzekeringen, wijst de Commissie erop dat blijkens afdeling I, sub 17, van bijlage V bij verordening nr. 1408/71, zoals gewijzigd bij artikel 3, lid 2, h, van verordening nr. 1517/79 voornoemd, juncto deel 1, paragraaf 5, van bijlage 3 bij de Social Security Act 1975, Groot-Brittannië voor de verkrijging van een recht op pensioen krachtens haar eigen wetgeving rekening houdt met tijdvakken van verzekering of

wonen die onder de wetgeving van andere Lid-Staten zijn vervuld. Met de door verzoekster in het hoofdgeding in Ierland betaalde premies kan dus door de bevoegde Britse autoriteiten rekening worden gehouden. Maar nu verzoekster blijkbaar in Groot-Brittannië geen enkele premie kan betalen, dient men zich af te vragen met welk element een dergelijke Ierse verzekering kan worden gecombineerd. Gezien artikel 1, sub r, van verordening nr. 1408/71, moet het antwoord op deze vraag, voor Groot-Brittannië, worden gegeven bij een beschikking van de „Secretary of State for Social Services". Mocht deze tot de conclusie komen, dat in een geval als het onderhavige aansluiting bij de ouderdomsverzekering in het Verenigd Koninkrijk niet mogelijk is, dan brengt het meerekenen van in het buitenland vervulde tijdvakken geen soelaas, ook al is dit in beginsel aanvaard en kan het in een Lid-Staat met toepassing van artikel 46, lid 2, een recht doen ontstaan. Immers, de optelling en pro-rataberekening zou nog steeds op nul uitkomen voor eventuele prestaties in het Verenigd Koninkrijk. De gezamenlijke bepalingen van de artikelen 45, lid 1, en 46, lid 2, van verordening nr. 1408/71 kunnen derhalve niet aldus worden uitgelegd, dat een Lid-Staat verplicht zou zijn een pensioen uit te betalen aan een persoon, die zelfs niet verzekerd is geweest uit hoofde van de sociale zekerheidsregeling van die Lid-Staat.

De Commissie meent dat op de vragen van de Insurance Commissioner een samenvattend antwoord moet worden gegeven van de volgende inhoud:

„Verordening nr. 1612/68 noch verordening nr. 1408/71 of enige andere gemeenschapsrechtelijke bepaling, kan voor onderdanen van andere Lid-Staten een recht op verzekering of op premiebetaling doen ontstaan uit hoofde van de sociale zekerheidsregeling van een Lid-Staat, wiens onderdanen geenszins een dergelijk recht genieten."

III — Mondelinge behandeling

Ter terechtzitting van 24 januari 1980 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verweerder in het hoofdgeding, te deze vertegenwoordigd door G. S. Kerrigan, Senior Legal Assistant bij het Department of Health and Social Security en door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, te deze vertegenwoordigd door J. Forman als gemachtigde.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 14 februari 1980 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij beschikking van 10 juli 1979, ingekomen ten Hove op 16 juli 1979, heeft de National Insurance Commissioner krachtens artikel 177 EEG-Verdrag verscheidene vragen gesteld over de uitlegging van artikel 7 van verordening nr. 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap (PB L 257 van 1968, blz. 2) en van enkele bepalingen van verordening nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loon-

trekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PB L 149 van 1971, blz. 2).

2 Deze vragen zijn opgeworpen in een geding tussen een Iers onderdaan en een sociale zekerheidsinstelling van het Verenigd Koninkrijk, over de vraag of, en zo ja onder welke voorwaarden, een onderdaan van een Lid-Staat — in casu Ierland — die in die Lid-Staat werkzaam is geweest en vervolgens vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd (pensionable age) in zijn land van oorsprong, doch na overschrijding van de pensioengerechtigde leeftijd in het Verenigd Koninkrijk aldaar is gaan werken, in laatstgenoemd land recht heeft op de in die sociale zekerheidswetgeving ten behoeve van werknemers voorziene ziekte-uitkeringen.

3 De geldende wetgeving van het Verenigd Koninkrijk ontzegt hem dit recht. Indien namelijk een werknemer als zodanig werkzaam blijft na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, verzekert deze wetgeving hem vanaf dat moment slechts een recht op ziekte-uitkeringen, indien hij — zo hij was opgehouden met werken — recht had gehad op een door de nationale wetgeving vastgesteld type ouderdomspensioen. Daar dit recht op ouderdomspensioen alleen kan voortvloeien uit aansluiting bij het nationale stelsel van sociale zekerheid in het aan de pensionering voorafgaande tijdvak, volgt hieruit noodzakelijkerwijs dat hij die vóór het bereiken van den pensioengerechtigde leeftijd in het Verenigd Koninkrijk nooit kwalificatietijdvakken of een onvoldoende aantal kwalificatietijdvakken voor het verkrijgen van een recht op ouderdomspensioen heeft vervuld, niet aan deze voorwaarde voldoet, of hij nu onderdaan is van genoemde Lid-Staat of vreemdeling. Indien hij in het Verenigd Koninkrijk blijft werken, kan hij derhalve ingeval van ziekte geen aanspraak maken op de door de wetgeving aan werknemers toegekende ziekte-uitkeringen.

4 Deze situatie zou slechts kunnen worden verholpen, indien aansluiting in een andere Lid-Staat vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in het Verenigd Koninkrijk, werd gelijkgesteld met een in laatstgenoemde Lid-Staat vervulde aansluiting. De vraag die partijen in het hoofdgeding verdeeld houdt komt in wezen erop neer, of de gemeenschapswetgeving en in het

bijzonder verordening nr. 1612/68 of verordening nr. 1408/71 al dan niet tot deze gelijkstelling dwingt. De verschillende vragen waarover het Hof is geroepen uitspraak te doen, zijn gesteld met het oog op de oplossing van het aldus geschetste probleem.

5 In de eerste plaats wordt gevraagd of „een werknemer, die onderdaan is van een Lid-Staat, in casu de Republiek Ierland, waar hij de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt en waar hij sociale verzekeringspremies heeft betaald voor ziekte- en andere uitkeringen, gerechtigd [is] bij zijn indiensttreding als werknemer in loondienst in een andere Lid-Staat, in casu het Verenigd Koninkrijk, waar hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft overschreden, aldaar dezelfde volledige sociale verzekeringspremies voor ziekte- en andere uitkeringen te betalen als een onderdaan van deze andere Lid-Staat, die daar woonachtig is en daar vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is gaan werken, volledige verzekeringspremies heeft betaald en met de betaling daarvan na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is doorgegaan, krachtens

a) artikel 7, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1612/68, of

b) artikel 3 van verordening (EEG) nr. 1408/71, of

c) enige andere bepaling van het gemeenschapsrecht?"

6 Om te beginnen dient te worden opgemerkt, dat verordening nr. 1612/68 van 15 oktober 1968 in wezen beoogt, in elke Lid-Staat de werknemers van de andere Lid-Staten een behandeling te verzekeren die niet discriminatoir is vergeleken bij die van nationale werknemers, door met betrekking tot alle tewerkstellings- en arbeidsvoorwaarden een systematische toepassing van het beginsel van gelijke behandeling als eigen onderdanen voor te schrijven. Deze verordening heeft niet tot doel, rechten te scheppen op grond van in een andere Lid-Staat vervulde verzekeringstijdvakken, indien deze voor de eigen onderdanen niet uit de nationale bepalingen voortvloeien. In een geval als het onderhavige bestaat dan ook geen aanleiding, terug te grijpen op de bepalingen van verordening nr. 1612/68.

7 Wat verordening nr. 1408/71 betreft, komt de eerste vraag in wezen hierop neer, of deze verordening een werknemer in de positie van verzoekster in het

hoofdgeding recht geeft op aansluiting bij het stelsel van sociale zekerheid van de Lid-Staat waar hij voor het eerst gaat werken, wanneer dit recht hem op grond van de nationale bepalingen alléén wordt ontzegd.

8 Een antwoord op deze vraag kan aan de hand van artikel 18 noch aan de hand van artikel 46 van verordening nr. 1408/71 worden gegeven. Deze bepalingen regelen immers de optelling van kwalificatietijdvakken en de gevolgen hiervan — de eerste met betrekking tot prestaties bij ziekte, de tweede met betrekking tot prestaties bij ouderdom en overlijden — in het geval dat iemand reeds als werknemer in een Lid-Staat bij het nationale stelsel van sociale zekerheid is aangesloten of aangesloten is geweest, terwijl hij anderzijds ook in een andere Lid-Staat kwalificatietijdvakken heeft vervuld. De prealabele vraag, onder welke voorwaarden een onderdaan van een Lid-Staat moet of kan zijn aangesloten bij het stelsel van sociale zekerheid van een andere Lid-Staat waar hij arbeid in loondienst verricht, wordt hierin niet geregeld.

9 Deze prealabele vraag wordt geregeld in de artikelen 1, sub a, en 3 van verordening nr. 1408/71.

10 Volgens artikel 1, sub a, wordt onder werknemer verstaan „ieder:

i) die verplicht of vrijwillig voortgezet verzekerd is tegen een of meer gebeurtenissen, behorende tot de takken van een stelsel van sociale zekerheid dat op loontrekkenden van toepassing is, met uitzondering van de in bijlage V opgenomen beperkingen,

ii) die in het kader van een stelsel van sociale zekerheid dat voor alle ingezetenen of voor de gehele beroepsbevolking geldt, verplicht verzekerd is tegen een of meer gebeurtenissen behorende tot de takken van sociale zekerheid waarop deze verordening van toepassing is,

— wanneer hij door de wijze van beheer of van financiering van dit stelsel als loontrekkende kan worden onderkend, dan wel,

— indien dergelijke criteria niet aanwezig zijn, wanneer hij in het kader van een voor loontrekkenden ingesteld stelsel verplicht of vrijwillig voortgezet verzekerd is tegen een andere in bijlage V omschreven gebeurtenis, . . ."

11 Volgens artikel 3 van deze verordening hebben „personen die op het grondgebied van een der Lid-Staten wonen en op wie de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, . . . de rechten en verplichtingen voortvloeiende uit de wetgeving van elke Lid-Staat onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die Staat, behoudens bijzondere bepalingen van deze verordening."

12 Blijkens deze twee bepalingen tezamen, is het aan de wettelijke regeling van elke Lid-Staat, de voorwaarden vast te stellen waaronder het recht of de verplichting ontstaat tot aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid of een bepaalde tak van een dergelijk stelsel, zolang hierbij maar geen onderscheid wordt gemaakt tussen eigen onderdanen en onderdanen van de andere Lid-Staten. De bevoegdheid van de nationale wetgevingen op dit terrein is door het Hof erkend in het arrest van 12 juli 1979 (zaak 266/78, Brunori, Jurispr. 1979, blz. 2705).

13 Hieruit volgt, dat wanneer een nationale wettelijke regeling onder bepaalde omstandigheden aan de aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid of een bijzondere tak daarvan de voorwaarde verbindt, dat de betrokkene voordien bij het nationale stelsel van sociale zekerheid aangesloten is geweest, verordening nr. 1408/71 de Lid-Staten niet verplicht, in een andere Lid-Staat vervulde verzekeringstijdvakken gelijk te stellen met die welke voordien op het eigen grondgebied zouden zijn vervuld.

14 De tweede vraag komt in wezen hierop neer, of de omstandigheid dat iemand gedurende bepaalde tijd per vergissing aangesloten is geweest bij een stelsel van sociale zekerheid, hem recht geeft op de bij de betrokken wettelijke regeling voorziene prestaties indien deze vergissing aan het licht is gekomen op het moment dat deze prestaties werden aangevraagd, terwijl met de derde vraag wordt beoogd vast te stellen, of de omstandigheid dat iemand in de positie van verzoekster in het hoofdgeding verplicht aangesloten is geweest bij het bevoegde orgaan voor het arbeidsongevallenstelsel, ipso facto meebrengt dat hij voor de andere risico's van sociale zekerheid bij het bevoegde orgaan is aangesloten.

15 Uit het vorenoverwogene volgt dat ook antwoorden op de tweede en derde vraag in het nationale recht moeten worden gezocht, met als einige voorwaarde dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen de eigen onderdanen en die van de andere Lid-Staten. Geen van de bepalingen van verordening nr. 1408/71 verbiedt de Lid-Staten, de gevolgen van een bijzondere aansluiting overeenkomstig de aard van de te dekken risico's of de te verstrekken prestaties te regelen.

16 Door bovenstaande antwoorden komt de grondslag te ontvallen aan de vierde, vijfde, zesde en zevende vraag, die betrekking hebben op de artikelen 18 en 46 van verordening nr. 1408/71.

17 Nu tijdens de procedure voor het Hof van Justitie de vraag aan de orde is gesteld of personen die zich in de positie van verzoekster in het hoofdgeding bevinden, een recht op aansluiting kunnen ontlenen aan de bepalingen van het op 26 maart 1960 tussen Ierland en het Verenigd Koninkrijk gesloten wederzijds akkoord inzake sociale zekerheid en aan het akkoord tussen Ierland en het Verenigd Koninkrijk van 14 september 1971 inzake sociale zekerheid, dient te worden vastgesteld dat het aan de nationale rechter staat, na te gaan of in het bij hem aanhangige geding de voorwaarden voor toepassing van deze akkoorden zijn verwezenlijkt en of in een geval als dat van verzoekster in het hoofdgeding, een van beide akkoorden betrekking heeft op het recht op aansluiting bij het stelsel van sociale zekerheid van het Verenigd Koninkrijk.

Kosten

18 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van haar opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Derde kamer),

uitspraak doende op de door de National Insurance Commissioner te Londen bij beschikking van 10 juli 1979 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1. **De artikelen 1, sub a, en 3 van verordening nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, moeten aldus worden uitgelegd, dat het aan de wettelijke regeling van elke Lid-Staat staat de voorwaarden vast te stellen waaronder het recht of de verplichting ontstaat tot aansluiting bij een stelsel van sociale zekerheid of een bepaalde tak van een dergelijk stelsel, zolang hierbij maar geen onderscheid wordt gemaakt tussen eigen onderdanen en die van de andere Lid-Staten.**

2. **Geen van de bepalingen van verordening nr. 1408/71 verbiedt de Lid-Staten de gevolgen van een abusievelijk tot stand gekomen aansluiting te regelen. Het is hun evenmin verboden overeenkomstig de aard van de te dekken risico's of de te verstrekken prestaties in onderscheiden stelsels van sociale zekerheid met bijzondere aansluitingsvoorwaarden te voorzien.**

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 24 april 1980.

De griffier
A. Van Houtte

De president
H. Kutscher